

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet
1.4 Szakterület	Kultúratudományok (Studii culturale)
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Néprajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLD3226 A tánc antropológiája						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Könczei Csilla						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Könczei Csilla						
2.4 Tanulmányi év 2015-2016	III	2.5 Félév	II.	2.6. Az értékelés módja	Kollokvium	2.7 A tantárgy típusa	Opc.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					35
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					35
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	102				
3.8 A félév össz-óraszám	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak) infrastruktúra (pl. szemináriumterem, vetítő, laptop stb.), a szemináriumon való részvétel

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel, táblával felszerelt terem.

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C.1. A kialakított fogalmi és a módszertani apparátus használata a különböző humán- és társadalomtudományokban</p> <p>C.2. A kulturális alkotások (művészi, nyilvános diszkurzusok, tömegkultúra, szubkultúra, csoportkultúra) komplex elemzése</p> <p>C.3. Szaktudás átadása szóban, írásban, elektronikus médiumban a képzés nyelvén és egy nemzetközi idegen nyelven.</p> <p>C.5. Terepgyakorlat megtervezése, a kulturális örökség védelmezése, a szakmai etika gyakorlása.</p>
----------------------	--

Általános kompetenciák	C1.2: szakspecifikus fogalmak és módszerek interdiszciplináris keretben való értelmezése C2.3: a tartalomelemzés módszerének alkalmazása egy kulturális jelenség értelmezése során C3.2: a kulturális információk bemutatására alkalmas kontextusok sajátosságainak/jellemzőinek értelmezése C5.3. a különböző esetekben alkalmas kutatás módszereinek, technikáinak, eljárásainak és eszközeinek felismerése
------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A táncantropológia alapvető szakirodalmának megismerése. A tánc strukturális és társadalmi sajátosságainak ismerete. Értelmezési és elemzési készségek kialakítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A magyar nyelvű és a nemzetközi táncelméleti, etnokoreológiai és táncantropológiai szakirodalom alapszintű ismerete. A regionális hagyományos táncörökség, a nemzetközi hagyományos tánc kultúrák és a kortárs tánc példáinak megismerése és elemzése. A nemzetközi Lábán-táncjelítés alapfokú elsajátítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Mi a tánc?	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
A "táncnyelv" metaforája. Tánc és nyelv	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Notációs rendszerek	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Tánc és zene	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Tánc történet	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Ikonvizsgálat	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Tánc és társadalom	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Regionális tánc kultúrák	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Tánc és társadalmi rétegződés	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Paraszti tánc kultúra	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Tánc és a nemek	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés, recenziók ismertetése)	
Tánc és politikai reprezentáció	Előadás és interaktív tevékenységek (kérdések, beszélgetés)	
Könyvészet BLOCH, Maurice 1974 Symbols, Song, Dance and Features of Articulation: Is Religion an Extreme Form of Traditional Authority? In: <i>Archives Européennes de Sociologie</i> . 15, 55-81. CHOMSKY, Noam 1972 <i>Language and mind</i> . Massachusetts's Institute of Technology CONNOLLY, William E.		

1974 "Descriptive" and "Normative" Concepts. In: *The Terms of Political Discourse*. Heath, Lexington, 22-23.

DIENES Valéria

1981 A szimbolika főbb problémái. In: Gráfik Imre – Voigt Vilmos (szerk.): *Kultúra és szemiotika*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 15-37.

DOUGLAS, Mary

1973 *Natural Symbols*. New York: Random House

DÖMÖTÖR Tekla

1974 *A népszokások költészete*. Budapest, Akadémiai Kiadó

1979 *Naptári ünnepek – Népi színjátszás*. Budapest, Akadémiai Kiadó

GEERTZ, Clifford

1971 *Myth, Symbol, and Culture*. New York

GELL, Alfred

1979 On Dance Structures: A Reply to Williams. In: *Journal of Human Movement Studies*. 5. 18-31.

1985 Style and Meaning in Umeda Dance. In: Spencer, Paul (ed.): *Society and the Dance*, Cambridge

HALL, Edward T.

1987 *Rejtett dimenziók*. Budapest, Gondolat Kiadó

HANNA, Judith Lynn

1987 *To Dance is Human. A Theory of Nonverbal Communication*. Chicago, The University of Chicago Press

HJELMSLEV, Louis

1953 *Prolegomena to a Theory of Language*. Baltimore, Waverly Press, Inc.

IFMC Study Group

1975 Foundations for the Analysis of the Structure and Form of Folk Dance. A Syllabus. *Yearbook of the International Folk Music Council* 6., 115-235.

HOPPÁL Mihály

1976 A magyar etnopszemiotikai kutatás. *Ethnographia* 3. (87) 411-432.

HORÁNYI Özséb

1975 *Jel, jelentés, információ*. Budapest, Magvető Kiadó

JAKOBSON, Roman

1972 Nyelvészet és poétika In: *Hang – Jel – Vers*. Budapest, Gondolat, 229-276.

KARSAI Zsigmond – MARTIN György

1989 *Lőrincréve táncélete és táncai*. Budapest, MTA Zenetudományi Intézet

KÖNCZEI Csilla

1986 *A hétfalusi borica*. Államvizsgadolgozat, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

1987 Néptáncagyomány és kreativitás. Kutatási ötletek. In: *Korunk* 5. (46), 388-395.

1989 Motívumépítkezési elvek a hétfalusi boricatáncban. In: Major Rita (szerk.): *Táncstudományi Tanulmányok, 1988-1989*. A Magyar Táncművészek Szövetsége Tudományos Tagozata Budapest, 145-169.

1993 Ötletek a tánc textológiai elemzéséhez. In: *Korunk* 8. (4), 75-77.

1994 Ötletek a tánc textológiai elemzéséhez. In: *Szemiotikai szöveglet 7. – A multimédiás kommunikátumok szemiotikai textológiai megközelítéséhez*, (51-68.)

1994 Dance and Meaning. What are Abstract Dances About? In: *Kultursemiotik und Kulturtheorie. Akten des 4. Österreichisch-Ungarischen Semiotik - Kolloquiums*, Wien 1994 Jg. 18. 1-4., 95-104.

1995 Táncos anyanyelv? In: *A Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 3.*, Kolozsvár, 161-164.

1995 Dance as Multimedial Poetic Communication. In: *Dance Ritual and Music. Proceedings of the 18th Symposium of the Study Group on Ethnochoreology, The International Council for Traditional Music. August 9-18, 1994 in Skierniewice, Poland*, ed. by the Polish Society for Ethnochoreology Institute of Art – Polish Academy of Sciences, Warsaw 1995 (201-204)

1997 Tanssi ja merkitys. In: *Synteesi* 1 (16), (17-21)

2003 *Kulturális identitás, ritus és reprezentáció a Brassó megyei Háromfaluban. A borica*. Doktori dolgozat, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

KRAMPEN Martin – OEHLER Klaus et al

1987 *Classics of Semiotics. Topics in Contemporary Semiotics*. New York and London, Plenum Press

KÜRTI László

1980 Hungarian Dance Structures: A Linguistic Approach. In: Puri, R., Jorgensen, J. (eds.): *Journal for the Anthropological Study of Human Movement*, Vol. 1. No. 1. 45-62.

LAJTHA László – GÖNYEY SÁNDOR

1943 Tánc. In: Czákó Elemér (szerk.) *A magyarság néprajza IV*. Második kiadás Budapest, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda

LÁNYI Ágoston – MARTIN György – PESOVÁR Ernő

1983 *A körverbunk*. Budapest, Zeneműkiadó

LEACH, Edmund

1976 *Culture and communication. The logic by which symbols are connected. An introduction to the use of structuralist analysis in social anthropology*. Cambridge, Cambridge University Press

LÉVI-STRAUSS, Claude

1978 Magie și religie. In: *Antropologia structurală*. București

2001 Mágia és vallás. In: *Strukturális Antropológia I. kötet*, Budapest, Osiris, 135-190.

LEWIS, Gilbert

1980 *Day of Shining Red. An Essay on Understanding Ritual*. Cambridge, Cambridge University Press

LOTMAN, Jurij

1973 *A művészi szöveg szerkezete*. In: *Szöveg – Modell – Típus*. Budapest, Gondolat Kiadó, 11-264.

MANNING, Peter K.

1987 *Semiotics and Fieldwork*. Qualitative Research Methods, Volume 7. SAGE Publications

MARTIN György

1964a *Motívumkutatás és motívumrendszerezés. A sárközi-dunamenti táncok motívumkincse*. Budapest, Népművelési Intézet

1964b Magyar tánc típusok kelet-európai kapcsolatai. In: *MTA Nyelv. K.* 21. 67-96.

1965 East-European Relations of Hungarian Dance Types. In: *Europa et Hungaria. Congressus Ethnographicus in Hungaria. Budapest 16-20. X. 1963. Separatum*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 469-515.

1966 Egy erdélyi férfitánc szerkezeti sajátosságai. In: *MTA Nyelv. K.* 23. 201-219.

1979a *A magyar körtánc és európai rokonsága*. Budapest, Akadémiai Kiadó

1979b A magyar tánc kincs történeti rétegei. In: Ortutay Gyula (szerk.): *A magyar folklór*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 485-523.

1980a Táncdialektusok és történeti táncdivatok. In: Paládi-Kovács Attila (szerk.): *Előmunkálatok a Magyarság Néprajzához 7*. Budapest, MTA Néprajzi Kutató Csoport, 139-145.

1980b Rögtönzés és szabályozódás a magyar néptáncokban. In: *Népi Kultúra és Népi Társadalom, XI – XII*. 411-449.

1980c Improvisation and Regulation in Hungarian Folk Dances. In: *Acta Ethnographica Scientiarum Hungaricae*, 29 (3-4): 391-425.

1982 A magyar néptáncok történeti rétegei és műfaji csoportjai. In: Varga Marianna (szerk.): *Népművészeti Akadémia IV. Néprajzi előadások*, Budapest, 89-113.

1990 A néptáncok elemzése és rendszerezése. In: Dömötör Tekla (szerk.) *Magyar Néprajz VI. Népzene, Néptánc, Népi játék*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 189-194.

MARTIN György – PESOVÁR Ernő

1960 A magyar néptánc szerkezeti elemzése. Módszertani vázlat. In: Dienes Gedeon, Morvay Péter (szerk.) *Táncstudományi Tanulmányok 1959-60*. Budapest, kiadja a Magyar Táncművészek Szövetsége Tudományos Bizottsága (The Scientific Council of the Association of Hungarian Dance Artists), 211-248.

1963 A motívumtípus meghatározása a táncfolklórban. In: Dienes Gedeon (szerk.) *Táncstudományi Tanulmányok 1963-64*. Budapest, Kiadja a Magyar Táncművészek Szövetsége Tudományos Bizottsága (The Scientific Council of the Association of Hungarian Dance Artists), 193-233.

METHENY, Eleanor

1965 *Connotations of Movement in Sport and Dance*. Dubuque, IA: Wm. C. Brown Company

MOORE, Carol-Lynne – YAMAMOTO, Kaoru

1988 *Beyond Words. Movement Observation and Analysis*. New York, Gordon and Breach

NIEDERMÜLLER Péter

1981 A szokáskutatás szemiotikai aspektusai. In: Hoppál Mihály (szerk.): *Előmunkálatok a magyarság néprajzához* 9. Folklór tanulmányok. MTA Néprajzi Kutató Csoport. Budapest, 177-200.

PETŐFI S. János:

1990a *Szöveg, szövegten, műelemzés (Textológiai tanulmányok)*. Budapest, Országos Pedagógiai Intézet

1990b Diszkusszió. Szövegten, interpretáció, interdiszciplinaritás. In: Békési Imre, Csúri Károly, Nagy L. János, Petőfi S. János (szerk.): *A szövegtani kutatás néhány alapkérdése. Szemiotikai szövegten 1.*, 57-83.

1991 *A humán kommunikáció szemiotikai elmélete felé (Szövegnyelvészet – Szemiotikai textológia)*. Szeged

PLÉH Csaba

1990 A szaván fogott szó. (Bevezető tanulmány) In: John L. Austin: *Tetten ért szavak*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 7-25.

PURI, Rajika:

1980 The Family of Rama: Kinship Structures and the Dance. In: Puri, R., Jorgensen, J. (eds.): *Journal for the Anthropological Study of Human Movement*. 1. (1) 20-35.

QUIGLEY, Colin

1995 Bulletin of the International Council for Traditional Music. No. 86. 20.

SÁGI Mária

1972 Átfordítható-e a zenei nyelv festőire? In: Hoppál Mihály (szerk.): *Kultúra és szemiotika*. Budapest, 207-220.

SAUSSURE, Ferdinand de

1967 *Bevezetés az általános nyelvészetbe*. Budapest, Gondolat Kiadó

SCHAFF, Adam

1979 Specific Features of the Verbal Sign. In: Greimas, A.J. et al. (eds.). *Sign – Language – Culture*. The Hague-Paris, Mouton, 113-123.

SHAW, Mary Lewis

1988 Apprehending the Idea through Poetry and Dance. In: *Dance Research Journal*, 20/1. 3-9.

SMYTH, Mary M

1984 *Kinesthetic Communication in Dance*. In: *Dance Research Journal* 2/16. 19-22.

SPENCER, Paul

1985 *Society and the Dance*. Cambridge, Cambridge University Press

STAUBY Tamás

1993 Paralel-Kurzus/Tanpálya II. In: *INTERMEDIA*. (A Magyar Képzőművészeti Főiskola Intermedia Szakának ismertetője) Budapest. 26-37.

<p>SZENTPÁL Mária</p> <p>1981 <i>A magyar néptáncélmzés néhány problémája</i>. In: Béres András és Szentpál Mária (szerk.): <i>Táncstudományi Tanulmányok</i>, 1980-1981. Budapest, 159-238.</p> <p>VAN ZILE, Judy</p> <p>1985-1986 <i>What is the Dance? Implications for Dance Notation</i>. In: <i>Dance Research Journal</i>, 2. (17) & 1. (18) 41-47.</p> <p>VOIGT Vilmos</p> <p>1976 Szemiotika és folklór. In: <i>Ethnographia</i> 3. (87), 359-377.</p> <p>1981 Áttekintés a kultúra szemiotikájáról. In: <i>Kultúra és szemiotika</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó</p> <p>WOLF, Eric R.</p> <p>2000 Az antropológia a hatalmi erőterben. In: <i>Magyar Lettre International</i> Ősz 38. 12-16.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Módszertani bevezető	A munkamenet megbeszélése, a munka elosztása	A szeminárium bevezeti a diákokat a nemzetközileg használatos Lábán táncjelírás alapjaiba
A lépés jelölése. A testsúlyos láb magassági szintjei. A szünetjel. Az ugrás jelölése. A keringés jelölése. A férfi és a nő jele		
A pozíciók jelölése. A fekete pozíciójelek a súlyt hordozó láb irányjeleinél. A levegőben levő láb irányainak jelölése. A félsúlyos láb jelölése. Az ismétlődőjelek	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
A szűkjel. A tágjel. A nyújtás és a visszavonás jele. A láb forgatottságának jelölése – a forgatás jele	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
Az erő jele és a laza-jel. A rugózás és a rezgés jelölése. Az érintés jel – a taps a bokázó jelölése.	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
A lábfejelek és a testsúlyos láb irányjelei. A lábfejelek a levegőben levő láb irányjelein. A csúsztatott lábmozdulatok	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
Az egyenes út és a hozzáadás jele. A kapcsolójel. Az ízületjelek.	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
A kar és láb irányainak jelei. A csúsztatott mozgások jelei.	A Lábán táncjelírás elméleti és gyakorlati elsajátítása	
A legato-jel. A testrészek jelölése.		
A frontirányjelek		
A perdülő forgás jelölése. A forgás. A forduló ugrás		
A fueté és a páros lábú haladó-forduló ugrás jelölése. A térbeli viszony jelölése.		
A felületjelek. A fogásmódok jelölése		
<p>Könyvészet:</p> <p>HUTCHINSON, Ann</p> <p>1977 <i>Labanotation. The System of Analyzing and Recording Movement</i>. New York, Theatre Art Books</p> <p>1984 <i>Dance Notation – The Process of Recording Movement on Paper</i>, London</p> <p>1989 <i>Choreo-Graphics. A Comparison of Dance Notation Systems From the Fifteenth Century to the Present</i>, New York</p> <p>KNUST, Albrecht</p> <p>1950 <i>Handbuch der Kinetographie Laban. 8. Das Tanzarchiv</i>, Hamburg</p> <p>1979 <i>Dictionary of Kinetography Laban. 2.</i> London, MacDonald & Evans</p> <p>KÖNCZEI Csilla</p> <p>2002 <i>Jegyzetek a Lábán-táncjelírásról</i>. Kriza János Néprajzi Társaság – Hagyományok Háza, Kolozsvár-Budapest</p> <p>LABAN Rudolf</p>		

1956 (1970) *Principles of Dance and Movement Notation*. London, MacDonald & Evans

LÁNYI Ágoston

1980 *Néptáncolvasókönyv*. Budapest, Zeneműkiadó

SZENTPÁL Mária

1976 *Táncjelírás. Lábán-kinetográfia*, I-III. Budapest, NPI (I. kötet 1964., 1976., II. kötet 1969., III. kötet 1973.)

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy összhangban van a szegedi és budapesti egyetemeken tanított, hasonló tematikájú tantárgyak tartalmával, ugyanakkor arra is figyel, hogy olyan általános elemzési képességeket adjon át a diákoknak, amit később is tudnak hasznosítani.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A szakirodalom bemutatása	Recenziók készítése, bemutatása	25%
10.5 Szeminárium / Labor	Feladatok megoldása a félév során	Kollokvium, írott és szóbeli elemzések formájában	75%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> Az alapfogalmak elsajátítása A táncok értelmezésének és elemzésének a képessége Az alapvető szakirodalom ismerete A Lábán-táncjelírás alapjainak ismerete			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
11.03.2019			
Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament		
14.03.2019			
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății	